

Nr 227.

Av fru **Ewerlöf m. fl.**, om inrättande av en professur i barnpsykiatri vid karolinska institutet.

Ungdomsvårdskommittén, som tillsattes den 29 juli 1939, upptog till utredning bland annat frågan om särskilda åtgärder till förebyggande eller avhjälpande av social missanpassning bland barn och ungdom, orsakad av fysiska eller psykiska särdrag hos de unga eller av miljöförhållanden, ägnade att ogynnsamt påverka deras anpassningsförmåga.

Utredningen resulterade i ett förslag år 1944 om inrättandet av särskilda statsunderstödda centraler för psykisk barna- och ungdomsvård, fördelade på distrikt som omfatta ett landstingsområde eller större stad som ej deltagar i landsting.

Då upprättandet av rådgivningsbyråer beslutades år 1945 framhölls vikten av att läkare med specialistutbildning på barnpsykiatriens område skulle leda de planerade rådgivningscentralerna. Bristen på kvalificerad personal konstaterades, men departementschefen fann icke detta behöva ge anledning till tvekan från statsmakternas sida att främja och stödja utvecklingen av den psykiska barna- och ungdomsvården: "Om verksamheten vinner statsmakternas stöd och ett stort antal befattningar på detta område därigenom kunna förväntas bli inrättade efter hand, kommer intresset för hithörande utbildning att stimuleras."

Under de år som gått ha på grund av bristen på kvalificerade läkare emellertid endast sju rådgivningscentraler kunnat inrättas. En verksamhet sådan den beslutades av riksdagen 1945 skulle fordra 60—70 läkare med barnpsykiatrisk utbildning.

Enligt vår mening beror underskottet icke på bristande intresse för denna speciella gren hos läkare och medicine studerande utan därpå att de i vårt land icke ha på långt när tillräckliga möjligheter att erhålla erforderlig utbildning. För närvarande finnas utbildningsmöjligheter (underläkartjänster) endast vid tre institutioner: karolinska sjukhusets och akademiska sjukhusets i Uppsala barnpsykiatriska kliniker samt vid Nybodahemmet. I skrivelse till Konungen den 27 februari 1952 hemställa medicinalstyrelsen, socialstyrelsen och skolöverstyrelsen om inrättandet av sju nya underläkartjänster, avsedda som passagetjänster för de läkare, som avse att utbilda sig till barnpsykiater.

Som en nödvändig åtgärd för denna utbildnings bedrivande framstår inrättandet av professurer i barnpsykiatri. Vi hänvisa även till motionen II: 159 vid 1953 års riksdag.

Problemets storleksordning för närvarande belyses av gjorda beräkningar, som visa att enbart i skolåldern finnas 60 000—70 000 utvecklingsstörda barn. Alla dessa barn äro ej gravt utvecklingsstörda, men dock tillräckligt för att särskild hänsyn bör ägnas dem så att de senare normalt kunna anpassa sig i samhället. Med skärpa framstår nödvändigheten av åtgärder från samhällets sida, då man jämför siffran 70 000 utvecklingsstörda skolbarn med antalet som nu kan placeras i hjälpklasser, nämligen 14 000.

För utvecklingsstörda barn i förskoleåldern finns icke tillgång till hjälpens i den utsträckning som står skolbarnen till buds. Då det torde vara oomtvistligt att förskoleåren äro synnerligen viktiga för dessa barns vidare utveckling, synes det oss beklagligt att detta betydande såväl mänskliga som samhällsekonomiska problem trots riksdagens beslut 1945 ännu ej kunnat bli föremål för åtgärder från statsmakternas sida.

1948 års läkarutbildningskommitté har i sitt betänkande (SOU 1953: 7) förordat inrättandet av professor i barnpsykiatri. Vi ha emellertid konstaterat att detta förslag inom ramen för läkarutbildningen uppenbarligen ej kommer att behandlas av innevarande års riksdag. Enligt vår mening är frågan om inrättandet av professor i barnpsykiatri så angelägen att dess lösning ej bör uppskjutas till dess riksdagen behandlar läkarutbildningen i dess helhet. Vi vilja i nuvarande situation begränsa oss till att föreslå en professor, som bör knytas till karolinska institutet.

Med stöd av vad ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte under åttonde huvudtiteln uppföra ett anslag till inrättandet av en professor i barnpsykiatri vid karolinska institutet.

Stockholm den 27 januari 1954.

Elsa Ewerlöf.

Elis Håstad.

Brita Elmén.

Gunnar Helén.

Olle Dahlén.
